Uitspraak Commissie van Beroep 2014-028 d.d. 23 september 2014
(mr. F.R. Salomons, voorzitter, mr. A. Bus, mr. J.B. Fleers, mr. F.P. Peijster en mr. J.B.B.M. Wuisman, leden, en mr. M.J. Drijftholt, secretaris)

Samenvatting

Verlening van rechtsbijstand op basis van een rechtsbijstandverzekering. Belanghebbende aan wie op eigen verzoek ontslag was verleend door zijn werkgever (een gemeente), verzoekt om rechtsbijstand voor het aanvechten van het ontslag op de grond dat hij ten tijde van het verzoek om ontslag niet in staat was zijn wil te bepalen. Belanghebbende stelt dat in het kader van het maken van bezwaar tegen het beluit onvoldoende rechtsbijstand is verleend; met name wordt de werkneemster van de rechtsbijstandverzekeraar verweten nagelaten te hebben bij de voorbereiding van het bezwaarschrift persoonlijk contact met belanghebbende te hebben en voldoende informatie over zijn toestand ten tijde van het aanvragen van het ontslag in te winnen bij zijn werkgeefster. Hij vordert een vergoeding voor inkomsten, die gederfd zijn nadat het ontslagbesluit zonder succes was aangevochten. Het beroep tegen de afwijzende beslissing van de Geschillencommissie slaagt niet, omdat onvoldoende is gesteld om een causaal verband te kunnen aannemen tussen het gestelde tekortschieten en de gestelde schade.

Klik hier voor de uitspraak in eerste aanleg.

1. Verloop van de procedure in hoger beroep

1.1 Belanghebbende heeft met een door zijn gemachtigde opgestelde op 18 februari 2014 bij Kifid binnengekomen beroepschrift beroep ingesteld tegen de uitspraak van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening (hierna: de Geschillencommissie) van 10 januari 2014 in de zaak nr. [nummer] tussen Belanghebbende en Verzekeraar. Deze uitspraak is aan de onderhavige uitspraak gehecht. Het beroep is voorzien van een motivering in een brief van 12 maart 2014 van de gemachtigde van Belanghebbende.

1.2 De Verzekeraar heeft op het beroepschrift gereageerd bij brief van 2 mei 2014.

1.3 Op 16 juni 2014 heeft ten overstaan van de Commissie van Beroep de mondelinge behandeling plaatsgevonden. Beide partijen waren aanwezig.

2. Verloop van de procedure in eerste aanleg

Voor het verloop van de procedure in eerste aanleg verwijst de Commissie van Beroep naar de uitspraak van de Geschillencommissie.

3. Inleiding op de beoordeling van het beroep

3.1 In deze zaak kan van het volgende worden uitgegaan.

(i) Belanghebbende heeft een rechtsbijstandverzekering gesloten met Verzekeraar, die het verlenen van de rechtsbijstand heeft opgedragen aan [naam stichting].

(ii) Belanghebbende, indertijd in dienst van de Gemeente (X) - hierna de werkgever te noemen -, heeft bij brief van 19 juni 2008 de werkgever verzocht om hem per 1 oktober 2008 ontslag te verlenen. Bij besluit van 25 juli 2008 heeft de werkgever aan Belanghebbende eervol ontslag per 1 oktober 2008 verleend.

(iii) Op 1 september 2008 heeft Belanghebbende om rechtsbijstand verzocht voor het indienen van een bezwaar bij de werkgever tegen het verleende ontslag. Bij brief van 3 september 2008 is voor Belanghebbende bij de werkgever formeel bezwaar tegen het ontslagbesluit ingediend. Dit bezwaar is bij brief van 29 oktober 2008 namens Belanghebbende nader toegelicht. In de brief wordt onder meer aangevoerd dat er bij Belanghebbende op het moment van zijn verzoek om ontslag geen sprake was van een ondubbelzinnige en onmiskenbare wilsuiting gericht op het beëindigen van de dienst-betrekking en dat hij zich op dat moment (en verschillende malen daarvoor) van de zijde van de werkgever onder druk gezet voelde.

Na Belanghebbende op 22 december 2008 te hebben gehoord, heeft de Algemene bezwarencommissie personeelsbesluiten geadviseerd om het bezwaar ongegrond te verklaren. Bij besluit van 12 januari 2009 is het bezwaar van Belanghebbende afgewezen.

(iv) Verzekeraar achtte niet voldoende kans van slagen van een beroep tegen het besluit van 12 januari 2009 aanwezig. Deze mening werd gedeeld door een hierover geraadpleegde externe advocaat, ook nadat aan deze aanvullende (medische) informatie was verstrekt. Niettemin is door Belanghebbende met bijstand van een hem op grond van de Wet op de rechtsbijstand toegevoegde advocaat beroep bij de rechtbank ingesteld. Tegen de verwerping van dat beroep is Belanghebbende opgekomen bij de Centrale Raad van Beroep, die echter de uitspraak van de rechtbank heeft bevestigd.

(v) Nadat een onderzoek bij het Leids Universitair Medisch Centrum in november 2010 tot de conclusie had gevoerd dat psychiatrische begeleiding geïndiceerd lijkt, heeft Belanghebbende, naar hij op de zitting van 16 juni 2014 nog eens heeft verklaard, in 2011 op eigen initiatief maar met tussenkomst van zijn huisarts contact gezocht met een psychiater voor een retrospectieve beoordeling van zijn psychische toestand ten tijde van de ontslagname in 2008. In een brief van 1 november 2011 komt deze psychiater tot de slotsom dat Belanghebbende ten tijde van het ontslag aan een dermate ernstige psychiatrische stoornis leed, grotendeels veroorzaakt door een werkconflict, dat hij geacht moet worden niet wilsbekwaam te hebben gehandeld met betrekking tot het besluit om in te stemmen met het ontslag.

3.2 Belanghebbende vordert van Verzekeraar een vergoeding van € 133.000,- wegens gederfde inkomsten. Als grond voor deze vordering voert hij aan dat de in de tweede helft van 2008 van de zijde van Verzekeraar verleende rechtsbijstand gebrekkig is geweest. Reeds uit de ter hand gestelde stukken had degene die de rechtsbijstand namens Verzekeraar bood – hierna de rechtsbijstandverleenster te noemen –, kunnen afleiden dat een onderzoek naar de psychische toestand van Belanghebbende ten tijde van de ontslagaanvraag geboden was. Maar ook indien het de rechtsbijstandverleenster niet al uit de stukken voldoende duidelijk zou zijn geworden, dan zou dat haar zijn gebleken wanneer zij met Belanghebbende een persoonlijk gesprek zou hebben gevoerd over het met de werkgever gerezen geschil inzake het ontslag en de achtergronden daarvan. Om een dergelijk gesprek is, naar Belanghebbende desgevraagd op de zitting van 16 juni 2014 nog eens heeft meegedeeld, door hem meermalen per telefoon verzocht, maar op dat verzoek werd telkens niet ingegaan. Belanghebbende heeft de rechtsbijstandverleenster pas een half uur voor de zitting van 22 december 2008 voor het eerst persoonlijk ontmoet. Door het niet adequate optreden van de rechtsbijstandverleenster is het niet reeds in de fase van het maken van bezwaar tegen het ontslagbesluit van de werkgever tot een psychiatrisch onderzoek gekomen waaruit van de wilsonbekwaamheid van Belanghebbende ten tijde van het aanvragen van het ontslag zou zijn gebleken.
Met een dergelijk onderzoek zou het afwijzen van het bezwaar tegen het ontslagbesluit zijn voorkomen.

3.3 Verzekeraar heeft de vordering bestreden.

3.4 De Geschillencommissie heeft bij wege van bindend advies de vordering afgewezen. Daartoe oordeelt zij onder meer dat het niet besluiten tot het laten plaatsvinden van psychiatrisch onderzoek niet als een tekortschieten in de uitvoering van de rechtsbijstand is aan te merken. Een paar maanden vóór het verzoek om rechtsbijstand was Belanghebbende door een psycholoog gezien en deze had geen aanleiding gevonden om hem naar een psychiater te verwijzen. De bedrijfsarts heeft hem vervolgens gezond verklaard. Begin september 2008, toen Belanghebbende om rechtsbijstand verzocht, waren er geen aanwijzingen dat hij niet in staat was zijn wil te bepalen. Aan een en ander doet niet af dat een psychiater in 2011 tot een andere bevinding is gekomen.

4. De beoordeling in beroep

4.1 In de brief van 12 maart 2014, waarmee het beroep van een motivering is voorzien, worden door de gemachtigde van Belanghebbende geen concrete bezwaren tegen de uitspraak van de Geschillencommissie aangevoerd. Het betoog in de brief komt hierop neer dat nog eens wordt uiteengezet dat en waarom naar de mening van Belanghebbende rechtsbijstandverleenster is tekortgeschoten. Haar wordt onder punt 2 van de brief verweten nagelaten te hebben voldoende medische informatie verzameld te hebben omtrent de psychische toestand van Belanghebbende ten tijde van de ontslagaanvraag door hem. Dat wordt toegeschreven aan haar gebrekkige aanpak van de zaak waardoor zij niet is doorgedrongen tot de kern van de zaak, te weten dat er bij hem sprake was van een '*defecte wil*', toen hij de ontslagaanvraag liet opstellen en verzond. Met betrekking tot de

gebrekkige aanpak wordt onder punt 3 t/m 13 van de brief met name gewezen op het niet op adequate wijze opvragen van stukken betreffende Belanghebbende bij de werkgever, het ondanks verzoeken daartoe niet overgaan tot het hebben van een persoonlijk onderhoud met Belanghebbende teneinde zich ook langs die weg een beeld van Belanghebbende zelf en van de achtergronden van het geschil met de werkgever te vormen en het, mede in verband met een vakantie, laten gereedmaken en toezenden van het bezwaarschrift, waardoor er geen reële mogelijkheid van overleg daarover is geweest.

4.2 Achter de schadevordering en de daarvoor aangevoerde grondslag steekt de gedachte of veronderstelling dat bij een adequate aanpak van de rechtsbijstandverleenster het geleden inkomensverlies voorkomen had kunnen worden. Immers, dan zou de rechtsbijstand-verleenster over zodanige informatie hebben beschikt dat zij zou hebben bevorderd dat er een onderzoek naar de geestesgesteldheid van Belanghebbende ten tijde van de ontslag-aanvraag zou hebben plaatsgevonden.
Dat onderzoek zou, zoals het in 2011 uitgevoerde onderzoek, hebben uitgewezen dat Belanghebbende ten tijde van de ontslagaanvraag niet in staat was zijn wil te bepalen. Dit resultaat zou bij het bezwaar tegen het besluit tot ontslagverlening ingebracht hebben kunnen worden en zou hebben meegebracht dat het besluit zou zijn vernietigd. Deze gedachte of veronderstelling treft men met name aan in de aantekeningen van de gemachtigde van Belanghebbende ten behoeve van de mondelinge behandeling op 16 juni 2014.

4.3 De hiervoor in 4.2 vermelde gedachte of veronderstelling betreffen het rechtens vereiste causaal verband tussen de gestelde schade en het beweerde tekortschieten van de rechtsbijstandverleenster. Dat causaal verband kan naar het oordeel van de Commissie van Beroep evenwel niet worden aangenomen. Daarvoor is er van de zijde van Belanghebbende te weinig gesteld. Met name is niet of in ieder geval niet voldoende concreet en precies aangegeven welke aanvullende informatie de rechtsbijstandverleenster bij de door Belang-hebbende als adequaat beschouwde aanpak zou hebben verkregen. En ook is niet, of in ieder geval niet voldoende concreet, naar voren gebracht dat die aanvullende informatie zodanig sterke signalen omtrent het onvermogen van Belanghebbende om ten tijde van de ontslagaanvraag zijn wil te vormen zou hebben opgeleverd, dat in redelijkheid kan worden aangenomen dat zij de rechtsbijstandverleenster ertoe zou hebben moeten brengen om erop aan te dringen dat het hiervoor in 4.2 genoemde onderzoek bij Belanghebbende zou plaatsvinden, als ook dat zij van dit onderzoek het hiervoor in 4.2 vermelde resultaat in redelijkheid moest verwachten. Dat te dezen het naar voren brengen van duidelijke en concrete stellingen over het hebben kunnen verkrijgen van sterke signalen bij de door Belanghebbende gestelde adequate aanpak geboden is, houdt met het volgende verband. Rechtsbijstandverleenster was niet op het psychisch-medisch vlak geschoold; het tegendeel is in ieder geval niet gesteld. Bovendien was zij, zoals door Verzekeraar gesteld en door Belanghebbende niet of onvoldoende betwist, ermee bekend dat Belanghebbende een paar maanden eerder was gezien door een psycholoog, die geen aanleiding had gevonden om hem door te verwijzen, en dat de bedrijfsarts hem vervolgens hersteld had verklaard. Ook was zij ervan op de hoogte dat er voorafgaande aan de ontslagaanvraag al enige tijd overleg tussen Belanghebbende en zijn leidinggevende was gevoerd over een eventuele uitdienst-treding van Belanghebbende.

4.4 Nu niet van het door Belanghebbende veronderstelde, rechtens vereiste causale verband tussen de gestelde geleden schade en het de rechtsbijstandverleenster verweten tekortschieten kan worden uitgegaan bij gebreke van voldoende concrete stellingen dienaangaande, komt reeds om die reden de schadevordering van Belanghebbende jegens Verzekeraar niet voor toewijzing in aanmerking. Dit brengt voorts mee dat het hoger beroep geen doel treft.

5. Beslissing

De Commissie van Beroep handhaaft de bestreden beslissing.